

Załącznik do Zarządzenia Nr 17/2024
p.o. Kierownika Powiatowego
Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach
z dnia 30 września 2024 r.

Standardy Ochrony Małoletnich w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach

Łosice, 2024

WPROWADZENIE

Podstawa prawna Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem:

1. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks Rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023 r., 1606 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r., poz. 424, ze zm.);
3. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta ” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1870 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1781 ze zm.);
5. Konwencja o prawach dziecka (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r., poz. 560 ze zm.).

System ochrony małoletnich przed krzywdzeniem obowiązujący w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach określa procedury interwencji, działania profilaktyczne, edukacyjne, zasady zapobiegania krzywdzeniu dzieci, a w sytuacji gdy do krzywdzenia doszło – określa zasady zmniejszenia rozmiaru jego skutków, poprzez prawidłową i efektywną pomoc małoletnim oraz wskazuje odpowiedzialność osób zatrudnionych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach za bezpieczeństwo małoletnich. Zasadą obowiązującą wszystkich pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie jest podejmowanie działań mających na celu ochronę godności dziecka i poszanowanie jego praw. Każdy pracownik zobowiązany jest dbać o prawidłowy rozwój dzieci i przestrzegać zarządzeń oraz procedur określonych w niniejszym dokumencie. Pracownicy PCPR, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

ROZDZIAŁ I

PODSTAWOWE TERMINY

§ 1. Ilekroć w niniejszych Standardach jest mowa o:

1. Kierowniku – należy przez to rozumieć Kierownika Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach;
2. Jednostce, PCPR, Centrum – należy przez to rozumieć Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach;
3. Pracownikowi – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, umowy cywilno-prawnej, stażystę w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach;
4. Koordynator RPZ – koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łosicach;
5. Małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia;
6. Opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentowania dziecka, w szczególności jego rodzica, rodzica zastępczego lub opiekuna prawnego;
7. Zgodzie opiekuna dziecka – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z opiekunów dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować ich o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny;
8. Danych osobowych dziecka – należy przez to rozumieć wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka;
9. Osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć Kierownika PCPR w Łosicach;
10. Krzywdzeniu małoletniego – należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę małoletniego przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika PCPR lub zagrożenie dobra małoletniego, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzeniem jest:
 - a) przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu,
 - b) przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie małoletniego, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych,

manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie małoletniemu wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać,

c) przemoc seksualna – to angażowanie małoletniego w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie małoletniego, współżycie z małoletnim) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie małoletniemu materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm),

d) przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,

e) zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych małoletniego przez rodzica lub opiekuna prawnego, niezapewnienie mu odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, braku dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

ROZDZIAŁ II

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PERSONELU

§ 4.1. Rekrutacja pracowników odbywa się zgodnie z nałożonym obowiązkiem prawnym, o którym mowa w art. 21 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U.2024 r., poz. 560 ze zm.)

2. Przed dopuszczeniem pracowników do wykonywania obowiązków służbowych związanych z pracą z małoletnimi należy:

a) sprawdzić kandydatów do pracy w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze (rejestr dostępny na stronie rps.ms.gov.pl);

b) pobrać od kandydata informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii;

c) pobrać od kandydata oświadczenie o państwie zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat innych niż Polska i państwie obywatelstwa złożone pod odpowiedzialnością karną oraz pobrania od kandydata informacji z rejestru karnego państw, w których kandydat zamieszkiwał w ciągu ostatnich 20 lat (*załącznik nr 5 do standardów*);

d) jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania takiej informacji uzyskać od kandydata oświadczenie pod rygorem odpowiedzialności karnej o niekaralności za czyny zabronione odpowiadające przestępstwu określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (*załącznik nr 6 do standardów*).

ROZDZIAŁ III

PRZYGOTOWANIE PRACOWNIKÓW DO STOSOWANIA STANDARDÓW

§ 3.1. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie pracowników do stosowania Standardów jest Kierownik PCPR.

2. Pracownicy PCPR, psycholodzy, pedagodzy, zostaną przygotowani do stosowania Standardów w drodze spotkania szkoleniowego, w trakcie którego zostaną zapoznani z zapisami niniejszych Standardów i zobowiązani do ich stosowania. W przypadku nieobecności pracownika, Kierownik PCPR przeprowadza indywidualne szkolenie.

3. Z przeprowadzonego spotkania szkoleniowego sporządza się listę obecności oraz załącza się zobowiązanie pracowników do przestrzegania Standardów.

ROZDZIAŁ IV

ZASADY ZAPEWNIAJĄCE BEZPIECZNE RELACJE MIĘDZY DZIECKIEM A PRACOWNIKAMI

§ 4. 1. Zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi:

a) podstawową zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników jest działanie dla dobra dziecka i w jego interesie. Pracownik traktuje dziecko z szacunkiem oraz uwzględnia jego godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dziecka w jakiegokolwiek formie;

a) zasady bezpiecznych relacji pracowników z dziećmi obowiązują wszystkich pracowników, stażystów i wolontariuszy;

b) znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisaniem oświadczenia, którego stanowi *załącznik nr 1* do niniejszych Standardów.

2. Pracownicy zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z dziećmi i każdorazowego rozważenia, czy jego reakcja, komunikat bądź działanie wobec dziecka są odpowiednie do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe.

3. Pracownik w kontakcie z dziećmi:

a) zachowuje cierpliwość i odnosi się do dziecka z szacunkiem;

b) uważnie wysłuchuje dziecka i stara się udzielać odpowiedzi dostosowanej do sytuacji i jego wieku;

c) nie zawstydzia dziecka, nie lekceważy, nie upokarza i nie obraża;

d) nie krzyczy, chyba że wymaga tego sytuacja niebezpieczna (np. ostrzeżenie);

e) nie ujawnia drażliwych informacji o dziecku osobom do tego nieuprawnionym, dotyczy to również ujawniania jego wizerunku.

4. Dziecko ma prawo do prywatności, odstępnie od zasad poufności każdorazowo musi być uzasadnione, a dziecko o takim fakcie powinno być jak najszybciej poinformowane.

5. Pracownikowi nie wolno w obecności dzieci niestosownie żartować, używać wulgaryzmów, wykonywać obraźliwych gestów, wypowiadać treści o zabarwieniu seksualnym.

6. Pracownikowi nie wolno wykorzystywać przewagi fizycznej ani stosować gróźb.

7. Pracownik zobowiązany jest do równego traktowania dzieci, niezależnie od ich płci, orientacji seksualnej, wyznania, pochodzenia etnicznego czy też niepełnosprawności.

8. Pracownik zobowiązany jest do zachowania w poufności informacji uzyskanych w związku z pełnioną funkcją lub wykonywaną pracą, dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądów dzieci.

9. Pracownik nie może utrzymywać wizerunków dzieci w celach prywatnych, również zawodowych, jeżeli opiekun dziecka nie wyraził na to zgody.

§ 5. Pracownikowi bezwzględnie zabrania się (pod groźbą kary, w tym więzienia i utraty pracy):

a) nawiązywać relacji seksualnych z dzieckiem;

b) składać dzieciom propozycji o charakterze seksualnym i pornograficznym, w tym również udostępniania takich treści;

c) proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych i innych używek (narkotyków, tzw. dopalaczy).

§ 6. 1. Pracownik zobowiązany jest do zapewnienia dzieciom, że w sytuacji, kiedy poczują się niekomfortowo otrzymają stosowną pomoc.

2. W przypadku, kiedy pracownik zauważy niepokojące zachowanie lub sytuację, zobowiązany jest postępować zgodnie z instrukcją postępowania, obligatoryjnie w przypadku delikatnych spraw, gdzie jest podejrzenie o nieprzestrzeganiu Standardów do poinformowania dyrekcji.

3. Każde przemocowe zachowanie wobec dziecka jest niedozwolone.

4. Nie można dziecka popychać, bić, szturchać, itp.
5. Pracownikowi nie wolno dotykać dziecka w sposób, który mógłby zostać nieprawidłowo zinterpretowany. Jeśli w odczuciu pracownika, dziecko potrzebuje np. przytulenia, powinien mieć każdorazowo uzasadnienie zaistniałej sytuacji oraz swojego zachowania względem dziecka.
6. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawnym bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
7. Pracownik nie powinien angażować się w zabawy typu np.: udawane walki, brutalne zabawy fizyczne itp.
8. Pracownik, który ma świadomość, iż dziecko doznało jakiejś krzywdy np. znęcania fizycznego lub wykorzystania seksualnego, zobowiązany jest do zachowania szczególnej ostrożności w kontaktach z dzieckiem, wykazując zrozumienie i wyczucie.

ROZDZIAŁ V

ROZPOZNAWANIE I REAGOWANIE NA CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

§ 7. 1. Pracownicy posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia małoletnich.

2. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą przemocy psychicznej lub fizycznej:

a) zachowanie:

- regres w rozwoju i funkcjonowaniu, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się z wcześniejszych aktywności, apatia, unikanie kontaktów z rówieśnikami, agresja i zachowania autodestrukcyjne (samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia, wchodzenie w sytuacje ryzykowne), przestępczość.

b) psychosomatyka:

- zróżnicowane objawy, takie jak: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące, niejasnego pochodzenia, moczenie, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, zahamowanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, czynności natrętne, fobie, choroby o nieustalonym podłożu.

c) objawy fizyczne na ciele dziecka:

- pręgi na plecach, nogach i rękach, pęknięcia skóry, strupy w miejscach przyczepu małżowin usznych do czaszki, krwawe wylewy do obu gałek ocznych, ślady od przypalania papierosem przypominające ślady po ospie, zasinienia na ciele dziecka, szczególnie takie, kiedy jeden ślad pokrywa się z drugim, liczne, na różnym etapie gojenia ślady odbitej dłoni na ciele dziecka, krwawe sine ślady na podeszwach stóp.

3. Dziecko może mieć określone myśli i komunikować je:

- jestem zły, jestem winny, nic nie warto, nie zasługuję na to, nic mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy mają lepiej, świat tak wygląda, nic się nie może zmienić, nikt mi nie pomoże, dorośli są źli, nie mogę nikomu ufać, sprawca mnie nienawidzi/kocha mnie, jestem dla niego wyjątkowy, zależy mu na mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, bo co się wtedy stanie.

4. Symptomy, które mogą świadczyć, że dziecko jest ofiarą przemocy seksualnej:

a) zachowanie:

- regres w rozwoju i funkcjonowaniu, trudności szkolne, izolowanie się od otoczenia, wycofanie się z wcześniejszych aktywności, apatia, unikanie kontaktów z rówieśnikami, agresja i zachowania autodestrukcyjne (samookaleczenia, próby samobójcze, zaburzenia odżywiania, uzależnienia, ryzykowne zachowania seksualne, wchodzenie w sytuacje ryzykowne), przestępczość, erotyzacja zachowań w relacjach z rówieśnikami i osobami dorosłymi, zabawy/aktywności nieadekwatne do fazy rozwojowej, wskazujące na podwyższony poziom seksualizacji, nieadekwatna do wieku wiedza na temat anatomii, fizjologii i seksualności człowieka, koncentracja na problematyce seksualnej w wypowiedziach, zabawach, wytworach plastycznych, nadreaktywność, nadmierne pobudzenie emocjonalne.

b) psychosomatyka:

- zróżnicowane objawy, takie jak: bóle głowy, brzucha, bóle wędrujące niejasnego pochodzenia, moczenie, zanieczyszczanie, wysypki i inne zmiany na skórze, wypadanie włosów, zaburzenia snu, zahamowanie rozwoju fizycznego, spadek wagi ciała, czynności natrętne, fobie, choroby o nieustalonym podłożu.

c) objawy fizyczne/somatyczne:

- choroby weneryczne przenoszone drogą płciową, urazy genitaliów i odbytu dziecka, infekcje i stany zapalne tych okolic, ciąża.

d) myśli i słowa:

- jestem zły, winny, brudny, nic nie warto, zasługuję na to, nic mi się nie udaje, nikt mnie nie rozumie, nikt mi nie uwierzy, wszyscy mają lepiej, świat tak wygląda, nic się nie może zmienić, nikt mi nie pomoże, dorośli są źli, nie mogę im ufać, sprawca mnie nienawidzi/kocha mnie, jestem dla niego wyjątkowy, zależy mu na mnie, nikt nie może się o tym dowiedzieć, muszę dochować tajemnicy.

5. Jeżeli z objawami u dziecka współwystępują określone zachowania opiekunów dziecka, to podejrzenie, że dziecko jest krzywdzone jest szczególnie uzasadnione. Niepokojące zachowania opiekunów dziecka to:

a) opiekun podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnień przyczyn obrażeń dziecka;

- b) opiekun odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem dziecka;
- c) opiekun mówi o dziecku w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża strofuje dziecko (np.: używając określeń takich jak „idiota”, „gnojek”, „gówniarz”);
- d) opiekun poddaje małoletniego surowej dyscyplinie, jest nadopiekuńczy, zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletniego;
- e) opiekun nie interesuje się losem i problemami małoletniego;
- f) opiekun często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletni;
- g) opiekun jest apatyczny, pogrążony w depresji;
- h) opiekun zachowuje się agresywnie;
- i) opiekun ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np. reaguje nieadekwatnie do sytuacji;
- j) opiekun wypowiada się niespójnie;
- k) opiekun nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniego;
- l) opiekun faworyzuje jedno z dzieci;
- ł) opiekun przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym lub werbalnym;
- m) opiekun nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

ROZDZIAŁ VI

ZASADY I PROCEDURY INTERWENCJI W PRZYPADKU ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA DZIECKA

§ 8. Zasady ogólne:

1. W przypadku powzięcia przez pracownika podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji Kierownikowi PCPR.
2. Interwencja, prowadzona jest przez Kierownika PCPR, który może wyznaczyć na stałe do tego zadania inną osobę. W przypadku wyznaczenia takiej osoby jej dane zostaną podane do wiadomości pracowników.
3. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony osoby wyznaczonej do prowadzenia interwencji, wówczas interwencja prowadzona jest przez Kierownika PCPR.
4. Jeżeli zgłoszono krzywdzenie ze strony Kierownika PCPR, wówczas działania opisane w niniejszym rozdziale podejmuje osoba, która dostrzegła krzywdzenie lub do której zgłoszono podejrzenie krzywdzenia.

5. Do udziału w interwencji można zaprosić specjalistów, w szczególności psychologa celem skorzystania z jego pomocy przy rozmowie z dzieckiem o trudnych doświadczeniach.

6. W przypadku podejrzenia, że życie dziecka jest zagrożone lub grozi mu ciężki uszczerbek na zdrowiu należy niezwłocznie poinformować odpowiednie służby (policję, pogotowie ratunkowe). Poinformowania służb dokonuje pracownik, który pierwszy powziął informację o zagrożeniu.

7. Wszyscy pracownicy i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informację z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, włączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

§ 9. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez pracowników.

1. W przypadku, gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez pracownika, osoba ta zostaje natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi (nie tylko z dzieckiem pokrzywdzonym) do czasu wyjaśnienia sprawy.

2. Kierownik PCPR (lub osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR):

a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami;

b) we współpracy z psychologiem stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;

c) spisuje ustalenia na karcie interwencji (załącznik nr 2);

d) organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informację o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

3. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo, Kierownik PCPR sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji i prokuratury.

4. W przypadku, gdy pracownik dopuścił się wobec dziecka innej formy krzywdzenia niż popełnienie przestępstwa na jego szkodę, Kierownik PCPR powinien zbadać wszystkie okoliczności sprawy, w szczególności wysłuchać pracownika podejrzanego o krzywdzenie, dziecko oraz innych świadków zdarzenia.

5. W sytuacji, gdy naruszenie dobra dziecka jest znaczne, w szczególności gdy doszło do dyskryminacji lub naruszenia godności dziecka należy rozważyć rozwiązanie stosunku pracy z osobą, która dopuściła się krzywdzenia.

§ 10. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dziecka przez inne osoby trzecie:

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez osobę trzecią (obcą, bądź spokrewnioną) Kierownik PCPR (lub osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR):

a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka, w szczególności jego opiekunami;

b) we współpracy z psychologiem stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;

c) ustalenia są spisywane na karcie interwencji (*załącznik nr 2*);

d) organizuje spotkanie/a z opiekunami dziecka, którym przekazuje informacje o zdarzeniu oraz o potrzebie/możliwości skorzystania ze specjalistycznego wsparcia, w tym u innych organizacji lub służb.

2. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo Kierownik PCPR sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

3. W przypadku, gdy z rozmowy z opiekunami wynika, że nie są oni zainteresowani pomocą dziecku, ignorują zdarzenie lub w inny sposób nie wspierają dziecka, które doświadczyło krzywdzenia Kierownik PCPR sporządza informację do właściwego sądu rodzinnego.

4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w punktach poprzedzających.

§ 11. Procedura podejmowania interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka przez jego opiekuna/rodzica:

1. W przypadku gdy zgłoszono krzywdzenie dziecka przez rodziców/opiekunów Kierownik PCPR lub osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR:

a) przeprowadza rozmowę z dzieckiem i innymi osobami mającymi lub mogącymi mieć wiedzę o zdarzeniu i o sytuacji osobistej (rodzinnej, zdrowotnej) dziecka;

b) we współpracy z psychologiem stara się ustalić przebieg zdarzenia, ale także wpływ zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka;

c) ustalenia są spisywane na karcie interwencji (*załącznik nr 2*).

2. W przypadku, gdy wobec dziecka popełniono przestępstwo Kierownik PCPR sporządza zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa i przekazuje je do właściwej miejscowo policji lub prokuratury.

3. W przypadku, gdy z przeprowadzonych ustaleń wynika, że rodzic/opiekun dziecka zaniedbuje jego potrzeby psychofizyczne lub rodzina jest niewydolna wychowawczo

(np. dziecko chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej), rodzina stosuje przemoc wobec dziecka (rodzic/inny domownik krzyczy na dziecko, stosuje klapsy lub podobne rodzajowo kary fizyczne), Kierownik PCPR sporządza informację do właściwego sądu rodzinnego.

4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w punktach poprzedzających.

§ 12. Procedura podejmowania interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka przez inne dziecko:

1. W przypadku krzywdzenia małoletniego przez inne dziecko, pracownik będący świadkiem zdarzenia zobowiązany jest:

- a) bezzwłocznie zareagować na akty agresji i przemocy;
- b) zdecydowanie przerwać negatywne zachowania uczestników zajścia;
- c) rozdzielić strony konfliktu;
- d) jeśli istnieje potrzeba udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej i/lub zawiadomić odpowiednie służby.

§ 12. 1. W przypadku gdy dziecko krzywdzone lub krzywdzące pozostaje w pieczy zastępczej, pracownik PCPR podejmuje działania mające na celu ustalenia przebiegu zdarzenia, a także wpływu zdarzenia na zdrowie psychiczne i fizyczne dziecka krzywdzonego. Ustalenia są spisywane na karcie interwencji (*załącznik nr 2*). Z małoletnim stosującym przemoc omawia się jego zachowanie oraz informuje o konsekwencjach.

2. O zdarzeniu pracownik PCPR powiadamia Kierownika PCPR i opiekuna dziecka.

3. Gdy proces przemocy jest długotrwały i działania pomocowe nie przynoszą rezultatów, a:

- a) Osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko w wieku od 13 do 17 lat jego zachowanie stanowi czyn karalny, należy ponadto poinformować właściwy miejscowo sąd rodzinny lub policję poprzez pisemne zawiadomienie.
- b) Osobą podejrzaną o krzywdzenie jest dziecko powyżej lat 17, a jego zachowanie stanowi przestępstwo, wówczas należy poinformować właściwą miejscowo jednostkę policji lub prokuratury poprzez pisemne zawiadomienie.

ROZDZIAŁ VII

SPOSÓB DOKUMENTOWANIA I ZASADY PRZECHOWYWANIA UJAWNIONYCH LUB ZGŁOSZONYCH INCYDENTÓW ORAZ ZDARZEŃ ZAGRAŻAJĄCYCH DOBRU MAŁOLETNIEGO

§ 13.1. Każdy ujawniony lub zgłoszony incydent lub zdarzenie zagrażające dobru nieletniego, na temat którego PCPR posiada wiedzę zostaje odnotowany poprzez uzupełnienie Karty Interwencji, której wzór stanowi załącznik nr 2.

2. Karty interwencji, o których mowa w ust. 1 przechowywane są w specjalnie na ten cel przygotowanym Rejestrze Zdarzeń w szafie zamykanej na klucz. Dokumentacja przechowywana będzie przez okres 5 lat.

ROZDZIAŁ VIII

ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH

§ 14.1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie o ochronie danych osobowych (RODO).

2. Pracownik ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.

3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

4. Pracownik jest uprawniony do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępnienia tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego.

§ 15. Pracownik może wykorzystać informację o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający jego identyfikację.

§ 16. 1. Pracownik nie udostępnia przedstawicielom mediów informacji o małoletnim ani o jego opiece.

2. Pracownik, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z opiekunem małoletniego i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna małoletniego.

3. Pracownik nie kontaktuje przedstawicieli mediów z małoletnim, nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie małoletniego lub jego opiekuna. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.

ROZDZIAŁ IX

ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA

§ 17. Pracownicy uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę wizerunku dziecka.

§ 18.1. Pracownikowi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (tj. filmowanie, fotografowanie) na terenie PCPR bez pisemnej zgody opiekuna małoletniego i Kierownika PCPR.

2. Wejście mediów na teren PCPR jest możliwy jedynie za zgodą Kierownika.

3. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych opiekuna małoletniego bez wiedzy i zgody tego opiekuna.

4. Jeżeli wizerunek małoletniego stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest wymagana.

§ 19. 1. Upublicznienie przez pracownika wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (tj. fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.

2. Przed utrwaleniem wizerunku małoletniego dziecka należy poinformować opiekuna o tym, gdzie będzie umieszczony/zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany (np. że umieszczony zostanie na stronie www.youtube.pl) w celach promocyjnych.

ROZDZIAŁ X

ZASADY KORZYSTANIA Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH Z DOSTĘPEM DO SIECI INTERNETOWEJ. PROCEDURY OCHRONY DZIECI PRZED TREŚCIAMI SZKODLIWYMI I ZAGROŻENIAMI W SIECI INTERNETOWEJ ORAZ UTRWALONYMI W INNEJ FORMIE

§ 20. 1. Rodziny zastępcze zapewniając dzieciom dostęp do Internetu, są zobowiązane podejmować działania zaradcze zabezpieczające dzieci przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju

2. Rodziny zastępcze mają obowiązek informowania dzieci o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu.

ROZDZIAŁ XI

ZASADY USTALENIA PLANU WSPARCIA DZIECKA W PIECZY ZASTĘPCZEJ PO UJAWNIENIU KRZYWDZENIA

§ 21.1. Plan wsparcia małoletniego po ujawnieniu jego krzywdzenia opracowuje zespół powołany przez Kierownika PCPR. W jego skład wchodzi m.in. koordynator RPZ, psycholog.

2. Zespół może poszerzyć się do większej liczby specjalistów w zależności od doznanej krzywdy.

3. Zespół spotyka się celem ustalenia jaka pomoc dziecku będzie niezbędna od razu oraz w dalszej perspektywie czasu.

4. Zespół tworzy IPD (Indywidualny Plan Działania), który stanowi dokument zapisany i przechowywany w aktach dziecka.

5. IPD zawiera przede wszystkim informacje o podjętych działaniach, plan spotkań oraz przypuszczalny czas trwania wsparcia.

ROZDZIAŁ XII

MONITORING STANDARDÓW - ZASADY AKTUALIZACJI STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH ORAZ ZAKRES KOMPETENCJI OSÓB ODPOWIEDZIALNYCH ZA PRZYGOTOWANIE PERSONELU PCPR DO STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNIICH

§ 22.1. Procedura aktualizowania Standardu odbywa się nie rzadziej niż raz na 2 lata.

2. Kierownik PCPR wyznacza osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich.

3. Osoba wyznaczona przez Kierownika PCPR monitoruje realizację Standardów, reaguje na ich naruszenie oraz koordynuje zmiany w Standardach prowadząc równocześnie rejestr zgłoszeń i proponowanych zmian.

4. Osoba odpowiedzialna za realizację Standardów zobowiązana jest do przeprowadzania wśród pracowników (przynajmniej raz w roku) ankiety, której wzór stanowi załącznik nr 3 do niniejszych Standardów.

5. Po przeprowadzonej ankiecie, osoba odpowiedzialna opracowuje wypełnione ankiety oraz sporządza z nich raport, który przedstawia Kierownikowi PCPR.

6. W ankiecie pracownicy mogą proponować zmiany Standardów oraz wskazywać naruszenia Standardów w PCPR.

7. Jeśli zachodzi taka potrzeba Kierownik wprowadza do Standardów niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie Standardów Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.

ROZDZIAŁ XIII

ZASADY UDOSTĘPNIANIA RODZICOM I DZIECIOM STANDARDÓW DO ZAPOZNANIA SIĘ Z NIMI I ICH STOSOWANIA

§ 23.1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem PCPR ogólnodostępnym dla pracowników placówki, dzieci oraz ich opiekunów. Skrócona wersja Standardów dla dzieci i młodzieży stanowi załącznik nr 7 do niniejszych Standardów. Wersja graficzna Standardów dla dzieci i młodzieży stanowi załącznik nr 8 do niniejszych Standardów.

2. Dokument opublikowany jest na stronie internetowej PCPR, na tablicach ogłoszeń w siedzibie PCPR.

3. Pracownik informuje rodziny zastępcze o miejscu publikacji Standardów Ochrony Małoletnich.

§ 24.1. Rodziny zastępcze zawodowe, osoby prowadzące rodzinne domy dziecka oraz osoby zatrudnione do pomocy w opiece nad dziećmi i w pracach gospodarskich są zobowiązane do stosowania niniejszych standardów postanowieniami umów odpowiednio o pełnieniu funkcji rodziny zastępczej zawodowej, prowadzeniu rodzinnego domu dziecka, o wykonywanie zadań związanych z pomocą przy sprawowaniu opieki nad dziećmi i przy pracach gospodarskich.

2. Pracownik PCPR daje rodzinom zastępczym do podpisania oświadczenie, że zapoznali się z obowiązującymi Standardami i o konieczności ich realizacji (załącznik nr 4).

3. Rodziny zastępcze mają obowiązek zapoznania dzieci ze Standardami i konieczności ich realizacji.

4. W przypadku spotkań rodziców biologicznych z dziećmi na terenie PCPR, rodzice są informowani o obowiązujących w placówce Standardach i konieczności ich realizacji (załącznik nr 4).

ROZDZIAŁ XIV

ZAPISY KOŃCOWE

§ 25. 1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.

2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników PCPR, w szczególności poprzez zapoznanie potwierdzone własnoręcznym podpisem oraz poprzez zamieszczenie na stronie internetowej.

p.o. Kierownika
Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Łosicach
Emilia Niepogoda